

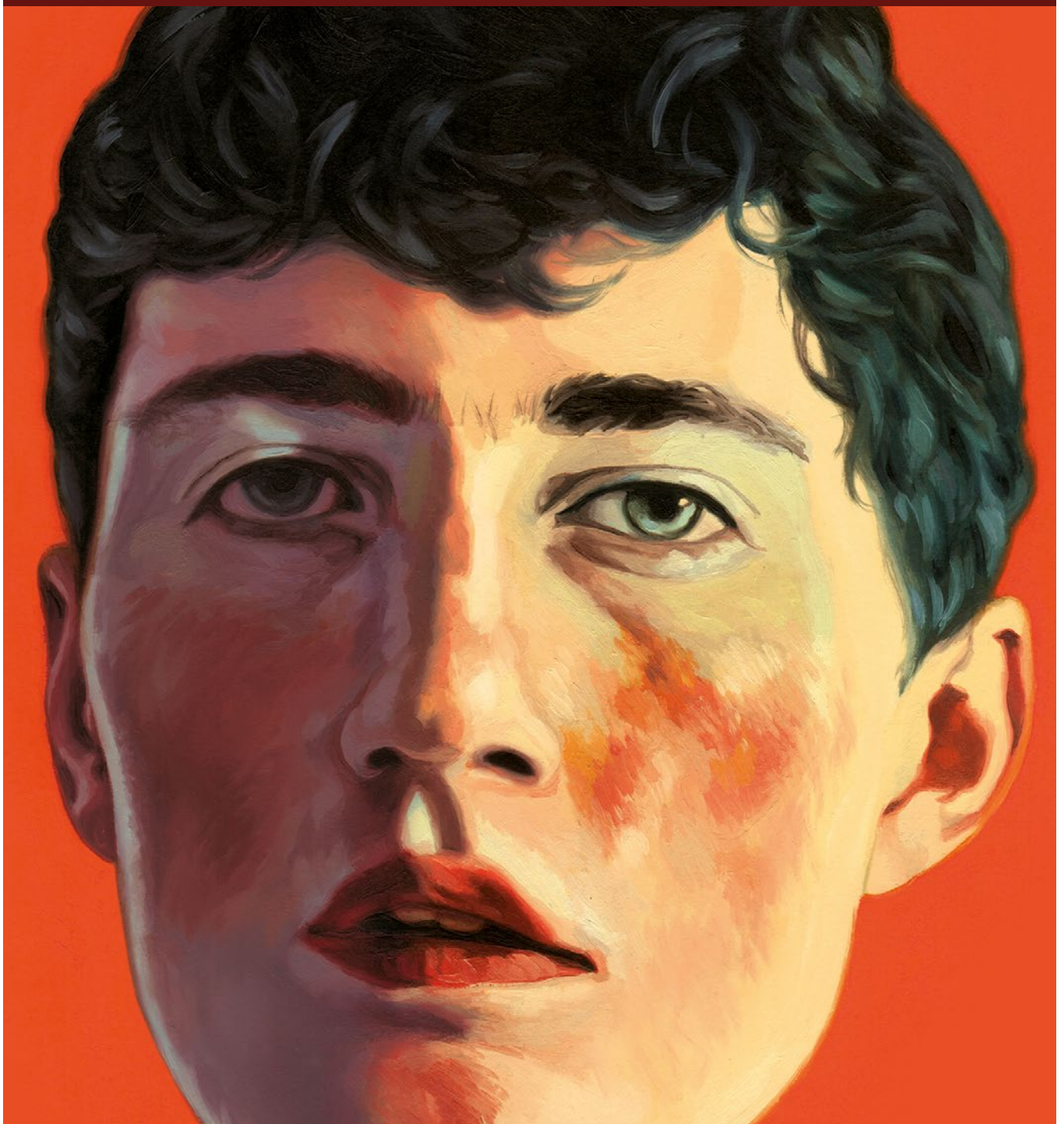
LECTURA
activa

**Quadern
per a l'alumnat**

El joc del penjat

Josep Pedrals

Il·lustracions de David de las Heras

ET DONEM LA BENVINGUDA A LECTURA ACTIVA!

Aquest és el quadern de treball *Lectura activa* del llibre *El joc del penjat*, de Josep Pedrals. Les activitats que et plantejem a continuació tenen com a objectiu ajudar-te a recordar el contingut del llibre i treballar una sèrie de qüestions que s'hi relacionen però que, a més, et resultaran útils per a altres aspectes de la teua vida acadèmica i social. En la fitxa del llibre que trobaràs en el web www.animallibres.cat podràs accedir a altres recursos.

La primera part del quadern planteja un treball sistemàtic i escrit, mentre que en la segona part trobaràs activitats per resoldre de manera individual i unes altres que hauràs de treballar en parella, en grup o amb la classe sencera; a més, hauràs de llegir en veu alta, modular la veu, improvisar parlaments, bastir arguments per fonamentar les teves opinions, inventar històries i fer uns treballs diversos, originals, engrescadors i divertits.

Au, va, acompanya'ns!

LECTURA
activa

COMPRESIÓ LECTORA

1. Contesta les preguntes i assaja una definició del gènere del llibre que has llegit.

a) És una novel·la? Sí No

b) Com està escrit? En vers En prosa

c) *El joc del penjat* és

2. El gènere del llibre és habitual? Raona la teva resposta.

.....
.....
.....

3. Fixa't en les il·lustracions que s'indiquen. Quin paper fan?

a) La il·lustració de coberta.

.....

b) Les il·lustracions a color que separen cada capítol.

.....

c) El dibuixet esquemàtic al principi de cada capítol.

.....

4. Quin ordre de lletres aconsellen per a guanyar al Joc del Penjat? Per quins motius?

.....
.....

5. Ordena les fases per les quals passa la relació del protagonista amb l'Eugènia.

- Ell sent gelosia quan s'assabenta que l'Eugènia havia estat abans amb un altre.
- L'Eugènia plora molt pels actes d'Ell.
- Comencen a sortir i estan ben acaramellats.
- Ell li fa el salt a l'Eugènia amb la Renata.
- L'Eugènia va amb el Pinyol.
- No es duen bé.

6. Llegeix aquests versos i comenta com se sent el protagonista i quins motius el fan sentir així.

Quedar-se «sol» li feia molta ràbia perquè volia dir que el barri era una gàbia i Ell era un ocellet submís i conformat; que els altres s'envolaven cel enllà i Ell, acontentadís d'escorrialles, era incapaç d'utilitzar les ales.

.....
.....
.....
.....
.....

7. Què penses que vol dir en Luigi amb aquest vers final del segon capítol? Raona la resposta.

«Passar de tot és una forma de resignar-se.»

.....
.....

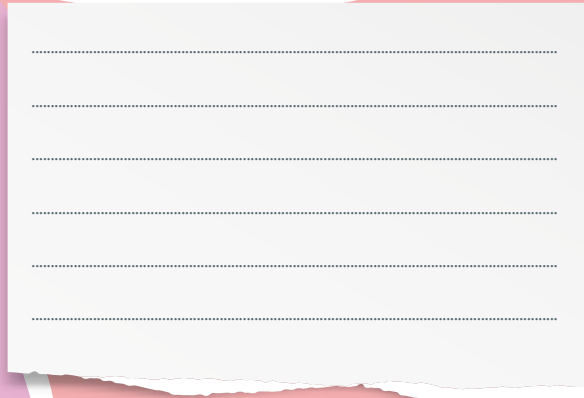
8. Marca en què consisteix el Pla Rebel del Penjat i els seus amics. Aconsegueixen l'objectiu que s'havien proposat? Com se sent el Penjat al final de la festa?

- A muntar una festa clandestina a l'institut amb poques persones.
- A muntar una festa clandestina a l'institut amb un munt de persones.

.....
.....

9. El joc del penjat combina diferents tipus de vers i tot el llibre rima. Fes una breu anàlisi de la rima i la mètrica de la novel·la a partir d'aquest fragment.

Va decidir marxar.
No es va ni acomiadar.
Es va ficar les mans a les butxaques
i caminà mirant-se les sabates.
Llavors, se sentí trist i deprimit
tant per haver fugit
d'aquell sarau tan bèstia
com per l'estranya i rígida molèstia
que l'apartava del dolç col·lectiu.
Volia il·lusionar-s'hi, ser part d'aquell caliu,
però l'enfurrunyava el sentit de pertinença.
I el disbarat del rètol li semblava una ofensa.

10. Com desapareixen lletres? Quina és la primera paraula que perd una lletra?

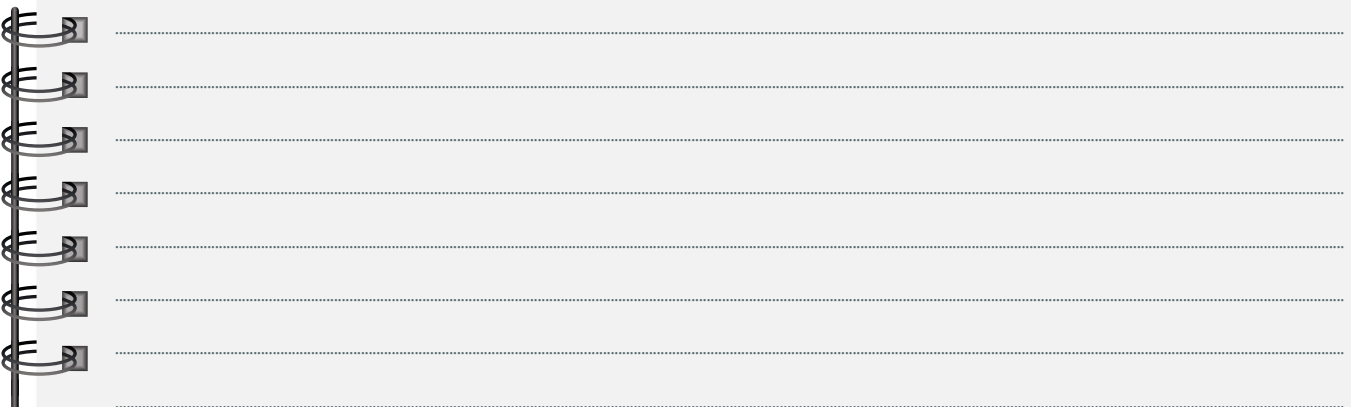
11. Troba tres moments en què el Penjat se sent fora de lloc.

1.....

2.....

3.....

12. Dona el teu parer del final del relat.

LECTURA EN VEU ALTA

Abans de començar a llegir en veu alta...

- Subratlla les paraules menys conegudes per a tu i repeteix-les tantes vegades com ho necessitis.
- Fixa't bé en la puntuació.
- Assegura't que entens tot el text.

1. Poseu-vos en grups de tres i llegiu en veu alta el fragment per a restituir els versos. Ajudeu-vos de les rimes.

- Quin és el seu objecte?
- Endevinar les lletres que formen una frase o bé un sol mot.
- Partint d'un motllo buit, el jugador, lletra per lletra, prova de resoldre l'enigma, però cal que tingui en compte que cada lletra errada serà part del dibuix de la forca d'un penjat i que en quedar completa la figura, irreparablement, haurà perdut la cursa.
- D'acord. Però quants cops podrà dir lletres que no van enlloc?
- Segons les ordenances acordades, només podrà cometre deu errades.
- Ho hem decidit segons un prototip que ha dibuixat en Luigi.
- Per veure clar el penjat, què cal que tingui?
- Primer els quatre elements de l'aparell: el terra, la columna, el travesser i, finalment, la soga.
- Llavors, els sis següents per fer el bon home: el tors, un braç i l'altre, la cama, l'altra cama i el cap torçat.
- Per on comença el mètode per vèncer?
- Un bon atac és la millor defensa: dispara les vocals i ja tindràs un èxit substancial.
- Per lògica: són nucli de la síl·laba. Com que no més n'hi ha cinc, amb quatre pífiles encara et quedarien sis peces del dibuix.
- Per si les consonants són un garbuix, comences ordenant-les per freqüència: engega amb una S, segueix, proves amb R i, dit i fet, hi etzibes N, L i també T.
- Per força n'hauràs dit una que hi sigui. Tindràs, doncs, com a mínim, encara un llançament, l'última opció.
- Ja es percebrà algun desllorigador...

2. A continuació, repartiu-vos el diàleg de l'activitat anterior i reciteu el fragment com si explícàreu la cosa més flipant del món.

3. Trieu un altre fragment i feu la mateixa operació, però proveu amb tons diferents: eufòric, trist, enamorat, enrabiad, apàtic...

4. Assigneu-vos un personatge cadascú i representeu l'escena anterior. Poseu atenció a tot el que heu assenyalat anteriorment i doneu-li l'entonació i caracterització adequada a cada intervenció.

LECTURA DIALOGADA

- 1. Amb l'ajuda del professor o professora, acordeu una data per rellegir un fragment en concret del llibre. Cadascun, de manera individual, ha de subratllar aquelles oracions o estrofes que li cridin l'atenció, que trobi especialment difícils o que parlin de temes interessants per ser discutits entre tota la classe.**

Situats ja a l'aula:

- Seieu en rotllana per comentar l'activitat.
- Trieu un company o companya perquè moderi la tertúlia.
- Per torns, aneu llegint els fragments que us hagin cridat l'atenció, i digueu per què.
- Després de cada lectura, establiu un diàleg i doneu les vostres opinions.

- 2. El llibre tracta molts temes relacionats amb l'adolescència i el pas a l'edat madura. Què en penseu vosaltres?**

- Les relacions amoroses han de ser més obertes o més tancades?
- Quina és la relació perfecta amb els pares? Què penseu que s'ha de donar perquè sigui possible?
- La rebellia o el fet d'assumir responsabilitats són realment actituds contràries?

- 3. Reflexioneu sobre el lema.**

- Penseu que té raó el protagonista quan critica la vaguetat del lema?
- Quin triaríeu vosaltres si haguéssiu de dur a terme un pla com el de la novella? Sou capaços de posar-vos d'acord en un que no sigui massa vague?

- 4. Ja heu llegit i comentat el llibre a bastament, però què en diu l'autor? Escolteu aquesta entrevista que li va fer Xavier Grasset. Després, comenteu si us ha servit per descobrir aspectes del llibre que us havien passat per alt.**

- 5. Organitzeu un campionat del joc del penjat. Repartiu-vos en grups i feu una primera lligueta, el millor de cada grup passa de ronda. Qui guanyarà el campionat?**

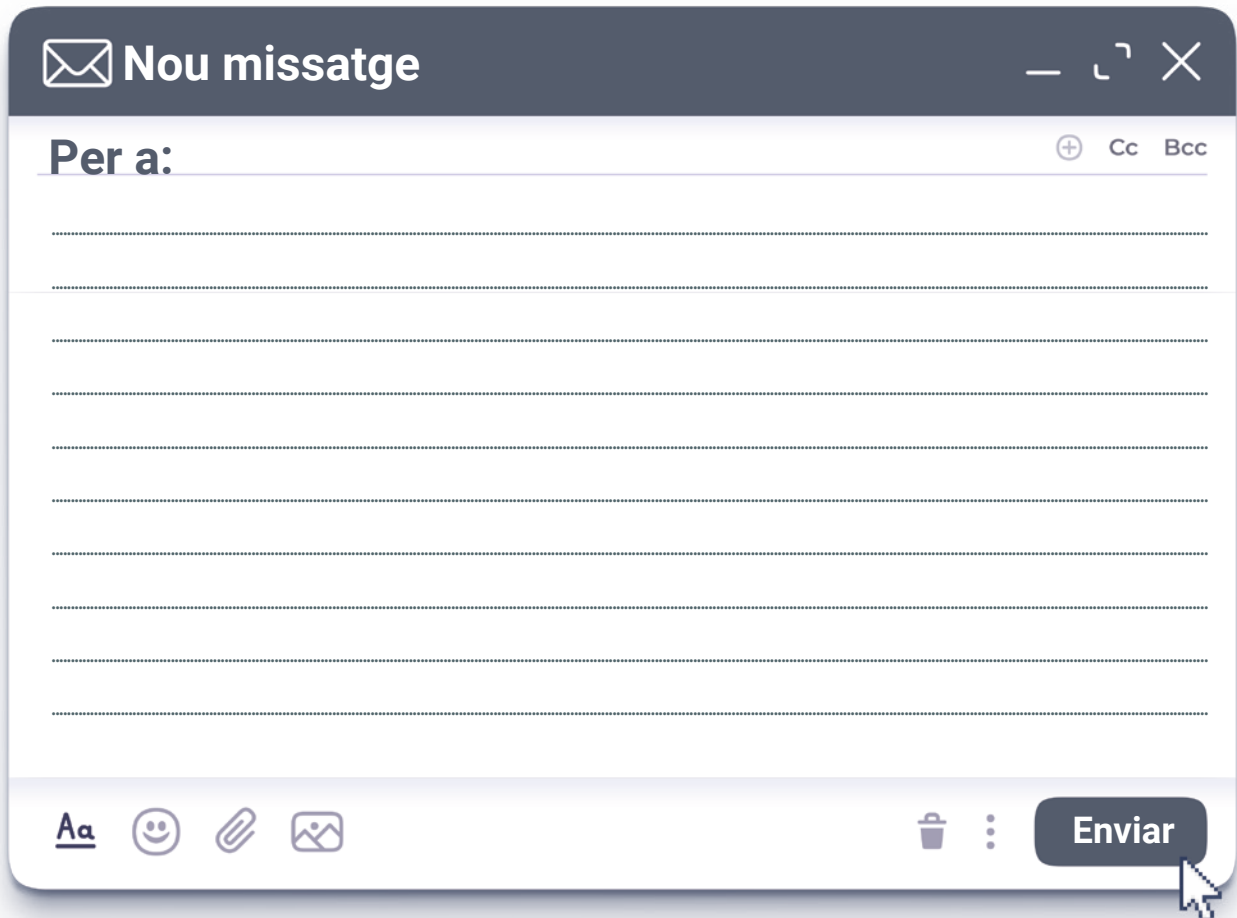
- Coneixeu altres jocs d'endevinar paraules?
- N'hi ha molts, tant de taula com en línia: l'Scrabble, el Paraulògic, el Wordle, etc. Us agrada jugar-hi?

Recorda que...

- És important escoltar els altres participants.
- L'opinió de tots és igual de vàlida.
- Cal respectar el torn de paraula.
- S'han d'aportar arguments raonats a la discussió i, sempre, amb respecte.

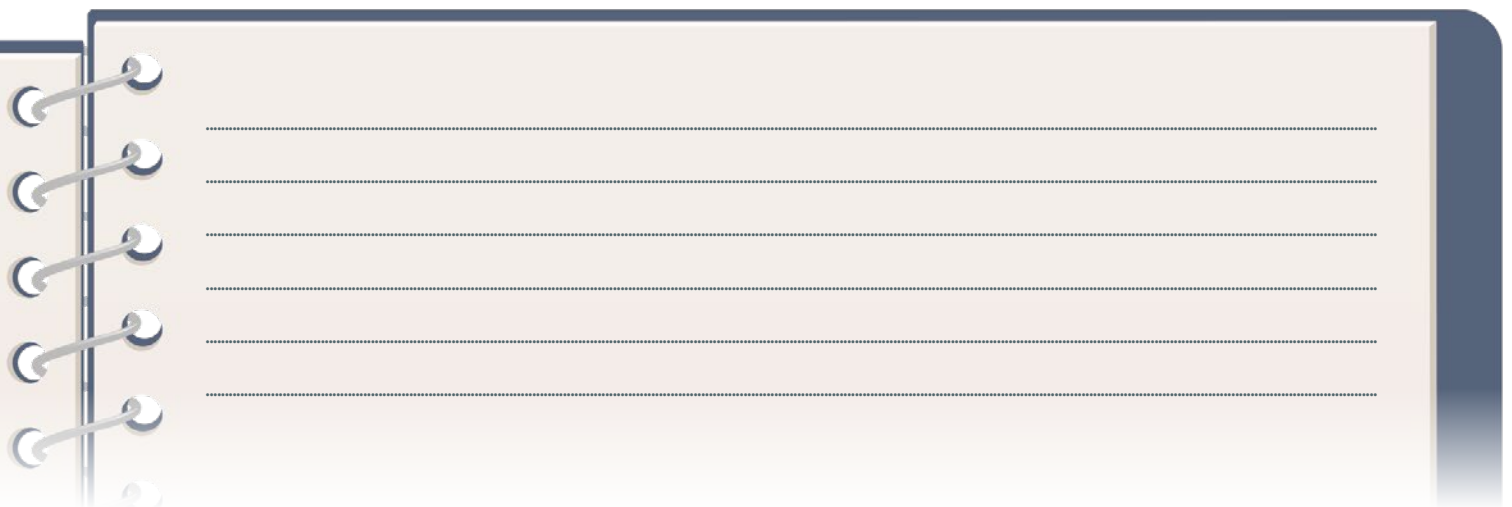
CREACIÓ LITERÀRIA

1. Escriu un correu electrònic a un amic en què recomanes el llibre. Explica de què va, com està escrit, quina és la part més divertida i quins són els temes més importants.

The image shows a simulated email composition interface. At the top, there is a dark header with an envelope icon and the text 'Nou missatge'. On the right side of the header are three icons: a minus sign, a square with a corner being folded out, and an 'X' for closing. Below the header is a white area with the text 'Per a:' followed by a horizontal line. To the right of this line are three small icons: a plus sign, 'Cc', and 'Bcc'. The main body of the email is a large white area with horizontal dashed lines for writing. At the bottom, there is a light grey bar containing several icons: 'Aa' for text formatting, a smiley face for emojis, a paperclip for attachments, and a picture icon for images. On the right side of this bar are a trash can icon, a vertical ellipsis (three dots), and a dark grey button with the text 'Enviar'. A mouse cursor is pointing at the 'Enviar' button.

2. Escriu, en prosa o en vers, el que el Penjat explica a Fàtima quan torna del poble de l'Arnau.

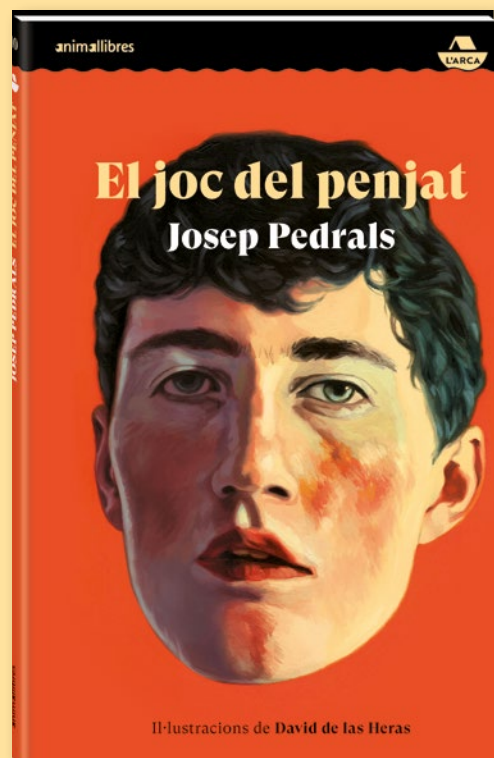

The image shows a spiral-bound notebook with a dark blue cover and a light beige page. The page is ruled with horizontal dashed lines. The spiral binding is on the left side.

3. Explica alguna anècdota (en un mínim de deu versos i el màxim que calgui) o alguna cosa que et preocupi com si fossis un personatge de la novel·la. Fes-ho en vers, encara que sigui lliure, però tinguis en compte que rimar ajuda a pensar.

El joc del penjat

El penjat juganer és un ésser singular i solitari que, de tant en tant, es presenta en la literatura adoptant edats, gèneres i tarannàs ben diversos. L'exemplar protagonista d'aquesta novel·la en vers rimat és un noi que va començar a viure intensament al final del segle passat, i que de segur que avui recorda amb enyor aquells dies de sotracs i efervescències que ja anaven modulant el jan que havia de ser.

Josep Pedrals (Barcelona, 1979)

És poeta i rapsode i, per tant, es dedica a escriure poesia (per plaer, per dolor i per encàrrec) i recitar-ne (de pròpia i d'aliena) per tot el món. També ajuda els joves i els adults a trobar la seva pròpia manera d'arribar a la poesia i explica allò que bonament sap amunt i avall.

Alguns llibres seus són d'*El furgatori*, *el Romanço d'Anna Tirant*, *Els límits del Quim Porta*, *Exploradors*, *al poema!*

David de las Heras (Bilbao, 1984)

És artista plàstic i il·lustrador. La seva obra es troba en llibres i premsa, i també s'ha especialitzat en cobertes, entre les quals destaca la d'*Instrumental*, de James Rhodes (Blackie Books), i la de *Kalimán en Jericó*, d'Àngel Burgas (Bambú), amb la qual va guanyar el Premi Junceda a la millor coberta del 2015.